

Dijksma

mogelijkheden van kinderen. Het belangrijkste instrument daarvoor is uiteraard het beter benutten van de gegevens uit het leerlingvolgsysteem op individueel en groepsniveau. Een van de zaken in dit verband zijn de taal- en rekenverbeterprojecten, waaraan een op de vier basisscholen inmiddels meedoet. Wij hebben daarvan hoge verwachtingen. Bovendien weet men dat wij in het bijzonder kijken naar dit specifieke punt van onder advisering. Hier zijn al verschillende onderzoeken naar gedaan, soms met tegenstrijdige resultaten. Deze onderzoeken hebben belangrijke zaken naar voren gebracht. Ik zal de Kamer verscheidene voorstellen op dit terrein voorleggen.

De heer **Jan Jacob van Dijk** (CDA): Het voorstel, zoals gedaan door de PO-Raad, moet ervoor zorgen dat de waarde van de Cito-toets voor toelating tot het voortgezet onderwijs afneemt. Betreurt de staatssecretaris het dan niet dat de PO-Raad hiermee eigenstandig gekomen is, zonder het gezamenlijk met de VO-raad naar voren te hebben gebracht of tenminste hierover contact te hebben gehad? Denkt zij dat het naar achteren schuiven van dit voorstel echt de oplossing van het probleem is? Ziet de staatssecretaris het risico dat vo-scholen straks zullen zeggen: op basis van het advies van de school mag u hier komen, maar wij willen zeker weten dat het advies van de school bevestigd wordt door de Cito-toets? Hiermee houdt je nog langer een stuk onzekerheid en wordt de druk van de Cito-toets groter naarmate je hem naar achteren verschuift.

Staatssecretaris **Dijksma**: De heer Jan Jacob van Dijk trekt een conclusie die ik nog niet kan delen. Hij vraagt of ik het betreurt dat de PO-Raad hier alleen mee naar buiten komt. Ik ga ervan uit dat men voortdurend het gesprek met VO-raad zal hebben gevoerd en zal willen blijven voeren. Iedereen heeft het recht om een voorstel te doen. Het is mijn voorstel dat wij het er samen over eens zijn, zowel de scholen in het basisonderwijs als die in het middelbaar onderwijs, hoe wij met dit vraagstuk omgaan. Er kan een aantal praktische problemen vastzitten aan het verschuiven van een toetsmoment. Echter, er zijn al eerder in het basisonderwijs bepalende momenten waarop scholen hun schooladvies baseren. Stel dat een leraar denkt: voor de heer Jan Jacob van Dijk schat ik atheneum in. Dat doet hij niet zomaar uit het blote hoofd. Laten wij vaststellen dat ook leraren voor hun schooladvies gebruikmaken van toetsen en de uitkomsten ervan die gedurende de gehele loopbaan van kinderen in het onderwijs worden afgenomen.

De heer **Jasper van Dijk** (SP): Het advies voor de middelbare school is natuurlijk ongelooflijk belangrijk voor leerlingen en hun ouders. Het advies van de leraar en van de school is belangrijk. De toets kan daarbij aanvullend zijn. De vraag is wat je doet als blijkt dat het advies te laag was en de leerling op de middelbare school feitelijk meer aankan. Hierover hebben wij het al eerder gehad. Ik vind dat de doorstroming in dat geval perfect moet zijn en dat hiervoor veel meer mogelijkheden moeten komen. Gaat de staatssecretaris dit ook zeggen tegen haar collega-staatssecretaris Van Bijsterveldt zeggen? Gaat zij zich überhaupt met dit probleem bemoeien? Het is immers van groot belang dat leerlingen die een te laag advies krijgen, uiteindelijk toch alle mogelijkheden hebben om hogerop te komen.

Staatssecretaris **Dijksma**: Volgens mij hebben wij vorige week bij het begrotingsdebat gewisseld dat alle bewindslieden op Onderwijs het erover eens zijn dat wij kinderen maximaal kansen moeten bieden, ook de laatbloeiers. Dit betekent natuurlijk ook dat wij met voorstellen op dat terrein zullen komen. Eerlijk gezegd wil ik niet vandaag al allerlei uitspraken gaan doen over zaken waarvan men weet dat staatssecretaris Van Bijsterveldt hiermee binnenkort naar de Kamer komt. Laten wij vaststellen dat het in ieder geval van belang is dat kinderen, als er verschil is tussen een schooladvies en de uitkomst van Cito – dit zou een van de onderwerpen van gesprek met de VO-raad moeten zijn – hiervan nooit de dupe mogen worden. Ik denk dat dit een belangrijk uitgangspunt is.

Mevrouw **Verdonk** (Verdonk): Vorige week hebben wij het bij de Onderwijsbegroting uitvoerig gehad over al die kleilagen, al die raden, die wij hebben: PO-Raad, VO-raad en noem maar op. De staatssecretaris staat hier, omdat de PO-Raad een uitspraak heeft gedaan waarvan niet duidelijk is of er überhaupt overleg is geweest met de VO-raad. Weer een argument om deze raden af te schaffen. Ik hoor de staatssecretaris voortdurend een betoog houden over het grote belang van een onafhankelijke toetsing. Ik las de volgende uitspraak van de staatssecretaris: "Staatssecretaris Dijksma vindt dat er te veel belang wordt gehecht aan de Cito-toets en wil dat het schooladvies het zwaarst weegt." Betekent dit impliciet niet toch een afwijzing van onafhankelijke toetsing, in casu de Cito-toets?

Staatssecretaris **Dijksma**: Dat is de huidige wetgeving en deze is al jarenlang van kracht. De huidige wetgeving zegt gewoon dat het schooladvies over waar een kind in de toekomst naartoe gaat, bepalend is en dat een second opinion in de vorm van een eindtoets hierbij ondersteunend kan zijn. Dat is de huidige wetgeving. Daaraan zal ik ook niet iets veranderen.

Vragen van het lid De Roon aan de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer over **de verwevenheid van handel in legaal en illegaal vuurwerk**.

De **voorzitter**: De heer De Roon had zijn vragen niet alleen aan de minister van VROM willen stellen, maar ook aan de minister van Justitie. De minister van Justitie verkeert echter in het buitenland. Om die reden is alleen de minister van VROM aanwezig.

□

De heer **De Roon** (PVV): Voorzitter. Over twee weken is het weer zo ver, de oer-Hollandse traditie om het nieuwe jaar in te luiden met prachtig en luidruchtig – ook dat is belangrijk – vuurwerk. Het is een traditie waaraan jaarlijks miljoenen Nederlanders veel plezier beleven, behalve natuurlijk de slachtoffers van levensgevaarlijk illegaal vuurwerk. De PVV kijkt nu al uit naar de jaarwisseling, maar wil niet dat criminele organisaties geld gaan verdienen aan levensgevaarlijk vuurwerk.

Volgens de directeur van de Inlichtingen- en Opsporingsdienst van het ministerie van VROM, dus een ambtenaar van deze minister, bestaat er een vrij

De Roon

compleet beeld van de verwevenheid tussen legale en illegale handel in vuurwerk. Het zou hierbij gaan om een achttal groothandels, die door de directeur van de opsporingsdienst worden gekwalificeerd als "criminele organisaties". Dat is nogal wat. Ondanks rechterlijke veroordelingen gaan deze criminele organisaties gewoon door.

Minister, klopt dit beeld? Als dit beeld klopt, minister, waarom is het dan zo moeilijk om een beperkt aantal geïdentificeerde criminele organisaties, waarvan uw opsporingsdienst zegt een redelijk goed beeld te hebben, effectief te ontmantelen? Schiet het juridisch instrumentarium tekort, is uw opsporingsdienst wel opgewassen tegen professionele criminelen, of doen de rechters misschien niet de goede dingen als zij zo'n professionele crimineel te berechten krijgen? Minister, zegt u het maar. Waarom bestaan die criminele organisaties nu nog?

De **voorzitter**: Mijnheer De Roon, mag ik u verzoeken om, zoals gebruikelijk is, via de voorzitter te spreken, en niet de minister rechtstreeks aan te spreken? Zo doen wij dat hier niet.

□

Minister **Cramer**: Voorzitter. Ik ben blij dat de heer De Roon deze vraag stelt. Binnenkort mogen wij weer de oudejaarsavond beleven. Wij moeten ervoor zorgen dat wij een vreugdevoller oudejaar tegemoet gaan dan het afgelopen jaar. Afgelopen jaar waren er namelijk 1100 gewonden te betreuren, zijn er 22 basisscholen afgebrand en was er voor 47 mln. schade. De oorzaak daarvan is onder andere – niet uitsluitend – het gebruik van illegaal vuurwerk. Het is heel belangrijk om dit aan te pakken. Ik moet erbij vermelden dat de helft van de gewonde jongeren onder de vijftien jaar was. Sommigen hadden niet eens zelf het vuurwerk afgestoken. Doordat illegaal vuurwerk zo explosief is, hebben zij ongelooflijk veel schade opgelopen van vuurwerk dat anderen hebben afgestoken. Dat mag absoluut niet gebeuren. Daarom heb ik onmiddellijk na de jaarwisseling tegen VROM-IOD, de Inlichtingen- en Opsporingsdienst, gezegd: wij moeten proactiever optreden om ervoor te zorgen dat het illegale vuurwerk wordt tegengegaan en dat de criminele handelaren worden aangepakt.

Wij hebben daarom het afgelopen jaar analyses uitgevoerd en opsporingsonderzoeken gedaan. Deze heb ik om de volgende reden in gang gezet; de vraag van de heer De Roon sluit daarbij onmiddellijk aan. Het merendeel van de groothandelaren/importeurs is dit soort praktijken te verwijten. Zij maken zich namelijk schuldig aan parallelimport van vals geïdentificeerd, dus illegaal vuurwerk: vlinders en lawinepijlen, allemaal zwaar explosief vuurwerk. Wij hebben een redelijk goede controle als het gaat om de Rotterdamse haven, maar via alternatieve logistieke routes, met name via Antwerpen en Hamburg, komt er een heleboel illegaal vuurwerk aan. Dit wordt opgeslagen in oude NAVO-bunkers en wordt vervolgens naar Nederland verspreid over allerlei criminele, illegale netwerken. Daarbij gaat het om meer personen en organisaties dan dat achttal groothandelaren, dat natuurlijk ook een belangrijke rol speelt. Het gaat dus eigenlijk om het zicht krijgen op en het grip krijgen op het hele netwerk.

Ik wil even memoreren wat wij het afgelopen jaar hebben gedaan, teneinde te laten zien hoe hard wij eraan

trekken. Ten eerste hebben wij – dat is het punt van de heer De Roon – de politie opgedragen om strafrechtelijk onderzoek te doen naar met name dat achttal groothandelaren. Ik kan daar verder geen uitspraken over doen, aangezien dat natuurlijk vertrouwelijke informatie betreft; bovendien ligt dit op het terrein van de minister van Justitie.

Daarnaast hebben wij nog zeer veel andere zaken in gang gezet, omdat het dus niet alleen strafrechtelijke vervolging betreft. De heer Van Roon zei al dat het een netwerk is. Ten tweede hebben wij de Belgische en Duitse autoriteiten in beweging gekregen, door hun toezichtinformatie te verschaffen. Dat heeft ertoe geleid dat wij dit jaar 290 ton illegaal vuurwerk hebben opgespoord, in vergelijking tot slechts 80 ton vorig jaar. Ook hebben wij in Nederland via de Rotterdamse haven nog eens 50 ton opgespoord. In totaal gaat het om ongeveer 35% van de totale import van illegaal vuurwerk. Mij dunkt dat dit een enorme verbetering is ten opzichte van vorig jaar.

Daarmee zijn wij er echter nog niet. Ten derde hebben wij de politie opgedragen actief grenscontroles uit te voeren. Ten vierde hebben de vliegende brigades van de VROM-Inspectie vooral gecontroleerd op de opslag van consumentenvuurwerk. Ten vijfde ben ik naar China afgereisd, waar ik heb gesproken met de toezichthouder voor heel China, de AQSIQ (State General Administration of the People's Republic of China for Quality Supervision and Inspection and Quarantine). Ik heb bij de Chinese minister een zeer gewillig oor gevonden om gezamenlijk de onjuiste kwalificatie van vuurwerk aan te pakken. Het gebeurt namelijk erg vaak dat onder andere Nederlandse handelaren opdracht geven om valse etiketten te plakken op vuurwerk dat afkomstig is uit China. Schande!

De **voorzitter**: Minister, rondt u uw betoog af?

Minister **Cramer**: Voorzitter. Ik ben bijna aan het eind van mijn betoog.

De Chinese autoriteiten moeten de wetgeving aanpassen om valse etikettering te voorkomen. Men zal dat nu binnen enkele maanden doen. Daarna zullen wij een memorandum of understanding ondertekenen, op grond waarvan in ieder geval valse etikettering wordt vermeden. Dat is heel belangrijk!

Tot slot hebben wij ervoor gezorgd dat een in België gegroeide praktijk wordt stopgezet. De federale minister Van Quickenborne van economische zaken heeft toegezegd dat de huidige praktijk dat buitenlanders met een btw-nummer daar zomaar zwaar explosief vuurwerk mogen kopen, wordt afgeschaft.

De **voorzitter**: Dank u wel.

Minister **Cramer**: Voorzitter. Daarmee wil ik aantonen dat wij er alles aan doen om ervoor te zorgen dat illegaal vuurwerk ons land niet meer binnenkomt, zodat dat wij een vrolijk oud en nieuw tegemoet gaan, waarbij wat mij betreft geen gewonden vallen en zeker geen jonge kinderen gewond raken.

De heer **De Roon** (PVV): Voorzitter. De minister houdt een heel verhaal. Wij hebben dat vorige week ook al in de Volkskrant kunnen lezen. Het antwoord van de minister gaat echter vooral om mijn vraag heen.

Cramer

Deze Kamer – ik begrijp ook dit kabinet – maakt zich terecht grote zorgen over verwevenheid tussen onder- en bovenwereld. Het ministerie van VROM blijkt zicht te hebben op maar liefst acht gevallen waarbij sprake is van zo'n verwevenheid. Het heeft echter daartegen tot dusverre niet effectief opgetreden. Waarom is dat niet gebeurd?

Minister **Cramer**: Voorzitter. Wij treden wel op. Ik kan daar alleen hier publiekelijk niets over zeggen. Het onderzoek dienaangaande ligt vooral in de handen van de minister van Justitie.

Ik heb echter heel duidelijk aangegeven dat het niet alleen om die acht handelaren gaat. Het is een enorm netwerk. Dat moet worden bestreden, om ervoor te zorgen dat het werkelijke probleem bij de bron wordt aangepakt.

Mevrouw **Neppéus** (VVD): Voorzitter. De minister heeft een schokkend lijstje opgenoemd. Wat krijgen wij dan vervolgens als antwoord? Er wordt een heleboel gedaan en veel samengewerkt. Dat gebeurt echter al jaren, dus dat schiet kennelijk niet op. Om echt eens te kunnen genieten van een oudjaarsviering, moet je weten hoe het echt wordt aangepakt. Een bezoek aan China, hoe leuk en goed bedoeld het ook is, schiet kennelijk niet op. Ik wil nu horen van deze minister wat er echt gaat gebeuren en wat zij de komende weken gaat doen. Alleen maar wat vliegende controles uitvoeren schiet niet op. Die zijn er al jaren.

Minister **Cramer**: De stelling van mevrouw Neppéus dat het niet opschiet, heb ik met mijn verhaal juist weerlegd. Wij hebben nu, nog voor de zaken uit de hand lopen, al 350 ton illegaal vuurwerk opgespoord. Dat is een derde van al het illegale vuurwerk. Dit is ontzettend veel vergeleken met vroeger. Zo makkelijk los je zo'n probleem niet op. Ik pak het bij de bron aan. Ik zeg welke punten wij aangrijpen om te zorgen dat de illegale praktijken daadwerkelijk beëindigd worden. Dat is mijn doel. Ik ben vanaf dag één na de afgelopen jaarwisseling proactief bezig geweest. Ik vind dat er tot nu toe ongelofelijk veel verbeterd is, vergeleken met wat er het afgelopen jaar is gebeurd.

De heer **Bilder** (CDA): Ook wat de CDA-fractie betreft moet absoluut hard worden opgetreden tegen het illegale vuurwerk. In dat kader ben ik enigszins verbaasd over de tekst die ik aantrof in het rapport van de commissie-De Graaf, of liever gezegd in de brief over dit onderwerp van minister Ter Horst, mede namens de minister van VROM. Naast de successen die de minister zojuist ook al schetste over de tot nu toe uitgevoerde activiteiten, staat daarin ook: door de successen in deze strategie kan nu, zonder dat daarvoor extra recherche- of justitiële capaciteit moet worden vrijgemaakt, gericht en met resultaat worden opgetreden. Vindt de minister de conclusie niet gerechtvaardigd dat er juist meer opsporings- en vervolgingscapaciteit moet worden vrijgemaakt? Als wij namelijk op de berichten afgaan, zien wij dat de situatie zeer verontrustend is en dat er met kracht moet worden opgetreden als wij iets willen bereiken.

Minister **Cramer**: Het probleem ligt niet in de hoeveelheid mensen die wij inzetten. Wij hebben genoeg

mensen om de zaak op te sporen. Het kost alleen heel veel tijd en goede communicatie met al die verschillende partijen om het probleem daadwerkelijk bij de bron op te lossen.

De heer **Poppe** (SP): Ik hoor dat de minister het het afgelopen jaar zeer druk heeft gehad met vuurwerk. Vorig jaar waren er 1100 slachtoffers, 40% als gevolg van illegaal vuurwerk. In januari hebben wij in een algemeen overleg daarover gesproken. Er is nu 340 ton onderschept en de minister heeft een beeld gekregen van hoe het met de legale en de illegale handel gaat. Dat is allemaal prachtig. Maar het lijkt mij toch eenvoudig zo dat de vergunning moet worden ingenomen van iemand die zich schuldig maakt aan misdadige invoer van rotjes met de slagkracht van een handgranaat. Als ik dronken in mijn auto rijd – wat ik nooit doe, hoor – raak ik mijn rijbewijs kwijt. Deze heren kunnen nog steeds het veelvoudige van wat nu is onderschept op de markt brengen! Vergunning intrekken, dus. Nu.

Minister **Cramer**: De heer Poppe stelt een goede vraag. Wij zijn bezig om te zorgen dat er een scheiding wordt gemaakt tussen de legale, goedwillende importeurs en de malafide, kwaadwillende. Wij bekijken daartoe twee instrumenten, een erkenningsstelsel dat loopt via de branche zelf, en een vergunningsstelsel. Op die manier kan er een onderscheid gemaakt worden tussen de bad guys en de good guys. Dit onderzoek gaan wij in snel tempo afronden. Daaruit moet blijken wat de beste oplossing is. Ik kom hierop zo snel mogelijk in de Kamer terug.

De heer **Poppe** (SP): Dat is toch geen antwoord!

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Van der Staaij.

De heer **Van der Staaij** (SGP): Bestrijding van illegaal vuurwerk is inderdaad heel belangrijk. Het is goed dat de minister daar voortvarend achteraan zit. Uit hetzelfde rapport over overlast rondom de jaarwisseling waarnaar collega Bilder zojuist verwees, blijkt echter dat er ook veel andere dingen aan de orde zijn, zoals vandalisme, geweld en overmatig alcoholgebruik. Deelt de minister de visie van de commissie- De Graaf dat iedereen zich in moet zetten voor een verandering van de mentaliteit rond oud en nieuw en dat zij daaraan een bijdrage kan leveren als bewindspersoon?

Minister **Cramer**: Wat de heer Van der Staaij zegt, heeft het kabinet vanzelfsprekend onder ogen gezien. Minister Ter Horst van BZK en ik hebben conclusies getrokken uit het advies dat aan ons is uitgebracht. Uit dat advies blijkt dat het probleem niet alleen de illegale vuurwerkhandel is, maar natuurlijk ook het vandalisme en het overmatig alcoholgebruik. Wij moeten alles tezamen aangrijpen om het probleem op te pakken.

Mevrouw **Azough** (GroenLinks): De heer Poppe stelde een heel goede vraag en die heeft de minister nog niet beantwoord. De minister kan iets doen tegen legale handelaren die zich schuldig maken aan illegale import, namelijk hun vergunning stopzetten of in ieder geval inperken. De minister moet aan die vergunning eisen stellen, wat zij blijkbaar op dit moment niet doet. Wat gaat de minister daaraan doen?

Cramer

Minister **Cramer**: Wij gaan óf een vergunningsstelsel óf een erkenningsstelsel introduceren, een van de twee. Dat gaat zeer snel gebeuren en u zult daarover nog meer horen. Wij kennen allemaal het probleem zoals zich dat in de praktijk kan voordoen: in de wijk gaat een lijst rond en wij kunnen intekenen voor mooi vuurwerk. De praktijk van die lijsten moeten wij stoppen. Waarom? Omdat het heel vaak illegaal vuurwerk is. Wij moeten kopen bij legale handelaren, die wij allemaal op de hoek hebben. Dat zijn de bonafide praktijken. Wij moeten zorgen dat de illegale praktijken gestopt worden en dat moeten wij doen via al die kanalen die ik zojuist heb genoemd.

Vragen van het lid Koşer Kaya aan de minister van Financiën over **het bericht "Staat lijdt strop door Fortis"**.

Mevrouw **Koşer Kaya** (D66): Voorzitter. Fortis blijft ons bezighouden. Is het een gezonde bank of niet? Kort na de overname van Fortis zei de minister stellig: wij hebben de gezonde delen van Fortis overgenomen. Er moest echter snel gehandeld worden en nog niet alle details waren helder. Natuurlijk, het was ook lastig. De complexiteit van financiële producten is groot. Op de vraag of de minister precies wist wat hij had gekocht, antwoordde de minister echter: jazer. Staat de minister nog steeds achter de uitspraak dat hij wist wat hij kocht? Kan hij al definitief duidelijkheid verschaffen over de kwestie "gezond of ongezond"?

Voormalig topman Madoff van de Amerikaanse technologiebeurs vergaarde miljarden dollars over de hele wereld met de belofte van hoge rendementen in een piramidespel. Deze week bleek Fortis Nederland hier ook bij betrokken te zijn. Voor Fortis Nederland, 100% eigendom van de Nederlandse Staat, dreigt een verlies van 1 mld. 1 mld, voorzitter. Wanneer was de minister hiervan op de hoogte? Kan de minister al opheldering verschaffen over wat er is gebeurd en over de omvang van de schade? Wat doet de minister om de schade te beperken? Fortis wordt relatief zwaar getroffen. Hoe komt dat?

Sinds het aankopen van ABN AMRO en Fortis zijn er steeds nieuwe ontwikkelingen, zoals de uitspraak van de Belgische rechters over onvoldoende inspraak van aandeelhouders. Wij geven miljarden uit en de staats-schuld neemt sterk toe. Als wij niet oppassen, leggen wij de rekening bij toekomstige generaties. Zorgvuldigheid en duidelijkheid zijn noodzakelijk. Is de minister bereid om de balans van Fortis nogmaals goed door te lichten en de Kamer hier direct na het kerstreces over te informeren?

Minister **Bos**: Voorzitter. Toen wij als Nederlandse Staat Fortis Bank Nederland kochten, wisten wij wat wij kochten. Wij wisten ook dat er een gevaar was dat de intrinsiek gezonde bedrijfsonderdelen te maken zouden kunnen krijgen met allerlei problemen, als zij onderdeel zouden blijven uitmaken van het grotere Fortisconcern. Elke uitlating in die periode over de gezondheid van de desbetreffende Fortisonderdelen had dus vooral betrekking op de vraag of de crisissfeer rondom het

Fortisconcern, die zich onder andere uitte in dalende beurskoersen en de mogelijkheid dat spaarders hun geld bij Fortis zouden terugtrekken, invloed zou hebben op de Nederlandse activiteiten. Wij wilden niet dat die erdoor geraakt zouden worden.

Inmiddels hebben wij het over iets anders. Waarover wij het vandaag hebben en waarmee vanochtend de kranten openden, heeft helemaal niets te maken met de kredietcrisis, heeft helemaal niets te maken met de omstandigheden die golden toen de Nederlandse Staat een aandeel verwierf in Fortis, maar heeft enkel en alleen te maken met ordinaire oplichting. Het gaat hierbij in essentie om iemand die misbruik gemaakt heeft van zijn goede naam in de financiële wereld en die op een voor ons nog niet geheel duidelijke manier in staat is geweest om iets in elkaar te zetten wat lijkt op een Ponzischema of piramidespel. Die persoon heeft daarmee in de gehele financiële wereld veel slachtoffers gemaakt. Dat heeft niets te maken met het hebben van zicht op specifiek de balans van Fortis. Dat zou wel zo zijn geweest als alleen Fortis het slachtoffer was geworden, maar wij moeten constateren dat heel veel banken in de gehele wereld hiermee helaas te maken hebben gehad en dat zelfs een bank die tot op dit moment te boek stond als de meest gezonde bank, een bank die niet of nauwelijks schade heeft ondervonden van de kredietcrisis, het zwaarst geraakt lijkt te zijn door de activiteiten van de heer Madoff, namelijk Banco Santander in Spanje.

Ik wil vervolgens antwoord geven op de vragen. Wanneer wist ik het? In het weekend hoorde ik dat dit eraan zat te komen, maar de precieze cijfers waren nog niet bekend. Over de omvang ben ik gisteravond geïnformeerd. De hoogte van het bedrag is niet 1 mld. maar maximaal 850 mln. en volgens het allerslechtste scenario 1 mld. Wij zijn nu druk bezig en gaan na of wij de schade kunnen beperken. Dat is moeilijk bij afgesloten transacties. Met name zal het bij pogingen om de schade te beperken gaan om de mogelijkheid van het leggen van een claim op een eventuele failliete boedel. Andere juridische mogelijkheden kunnen worden geïnventariseerd. De bereidheid om Fortis door te lichten hebben wij continu. Zoiets doen wij niet op afroep, maar voortdurend. Echter, op dit moment moeten wij bij het behandelen van deze zaak eerlijk zijn tegenover elkaar en zeggen: dit type oplichting herken je niet op een balans. Alle stukken waren op orde, alles gebeurde met inachtneming van het vigerende beleggingsbeleid en alle stukken die er moesten zijn, waren er. Toch kun je dan met fraude te maken krijgen. Die fraude is niet in Nederland gepleegd. In Nederland hebben geen toezichthouders gefaald. Wij moeten aannemen dat in Amerika of op de Kaaimaneilanden, waar zich een aantal juridische entiteiten bevonden die hierbij een cruciale rol hebben gespeeld, zich op enig moment frauduleuze handelingen hebben afgespeeld. Dat is ongelooflijk spijtig. Het heeft ons een zware rekening opgeleverd, maar voor zover wij op dit moment kunnen overzien, valt in ieder geval Nederlandse toezichthouders niets te verwijten.

Mevrouw **Koşer Kaya** (D66): Voorzitter. Dank voor de antwoorden, al heb ik niet op al mijn vragen antwoord gekregen. De hamvraag blijft nog steeds gelden. Of het hierbij nu wel of niet om ordinaire oplichting gaat, de balans van Fortis wordt hiermee wel degelijk getroffen. Wij moeten heel goed weten of Fortis wel of niet een